

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การใช้โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กปฐมวัยที่
พัฒนาการล่าช้าเพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาการ ๕ ด้านและการ
เสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขต
บางบอน

จัดทำโดย นางสาวปัญชสิทธิ์ กิรติภัสร์วัฒนา

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สังกัด ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุข บางบอน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๒
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ชื่อเรื่อง การใช้โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้าเพื่อเพิ่มศักยภาพ

พัฒนาการ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอน

๒. หลักการและเหตุผล

เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ ในหลายประเทศล้วนมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากเด็ก โดยเฉพาะในช่วงแรกเกิด - ๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มมีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กในวัยนี้ถ้าได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม มีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน และมีการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีในแต่ละด้าน ก็จะทำให้เด็กนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

การเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยจึงเป็นอีกภารกิจหนึ่งของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ต้องขับเคลื่อนเพื่อมุ่งเน้นให้เด็กไทยทุกคนได้รับการคัดกรอง เฝ้าระวังและให้การช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาการ เมื่อพบเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าในขณะที่เด็กอายุยังน้อย ซึ่งเด็กที่พัฒนาการล่าช้าคือเด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัยเมื่อเทียบกับเด็กปกติและจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขในปี ๒๕๕๙ พบว่าเด็กร้อยละ ๓๐ มีพัฒนาการล่าช้าในทุกๆ ด้านหรือพัฒนาการช้าบางด้าน ได้แก่ พัฒนาการ ด้านการเคลื่อนไหว ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ด้านการใช้ภาษา ด้านการการเข้าใจภาษา และด้านสังคมการช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งเราเรียกทั้งหมดนี้ว่าพัฒนาการ ๕ ด้าน นอกจากนี้อาจพบปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์ร่วมด้วย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาด้านการศึกษาที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และคิดไม่เป็น

โดยสนับสนุนแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) เป้าหมายมหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๖ ปลอดภัยคนเมือง อาหารปลอดภัย เป้าประสงค์ที่ ๑.๖.๑.๘ ส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขเสริมสุขภาพโดยกลุ่มงานสุขภาพจิต และสำนักอนามัย ได้จัดให้มีการดำเนินกิจกรรมคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยเชิงรุกให้ครอบคลุมพื้นที่โดยปึงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้คัดกรองพัฒนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จำนวน ๑๙๘ แห่ง จากจำนวน ๓๑๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๗ เข้าดำเนินการคัดกรองพัฒนาการโรงเรียนอนุบาลสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน ๒๓๒ แห่ง จากโรงเรียนจำนวน ๔๒๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๘

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุข บางบอน ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน ๙ โรงเรียน มีเด็กปฐมวัยจำนวน ๑,๕๘๒ คน และในปีการศึกษา ๒๕๖๐ โดยงานอนามัยโรงเรียนได้รับนโยบายจากกองส่งเสริมสุขภาพจิตให้คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยเชิงรุก ดำเนินการคัดกรองพัฒนาการเชิงรุกได้ ๖ โรงเรียน จำนวน ๙๐๐ คน พบเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้า ๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๕ โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้ามีหลายประการ เช่น ด้านพันธุกรรม โรคทางสมองจากการติดเชื้อ และการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลทำให้เด็กไทยมีพัฒนาการช้าลงและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นซึ่งหากเด็กกลุ่มนี้ไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มพบซึ่งเป็นช่วงที่สมองสามารถปรับตัวและพัฒนาได้เด็กอาจเสียโอกาสที่จะมีพัฒนาการก้าวหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพและจะส่งผลไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติ

ในโรงเรียนได้ ทำให้เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคม ดังนั้นหากมีการเฝ้าระวัง คัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องทันกาล ทำให้มีความไวต่อการค้นหาเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าร้อยละ ๙๔

ผู้จัดทำได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้สร้างโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้า เพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาการ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอน เพื่อให้เด็กที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทั้ง ๕ ด้านได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็วเพื่อให้เด็กจะสามารถกลับมามีพัฒนาการสมวัย และเรียนร่วมกับเด็กในชั้นเรียนได้ตามปกติ อีกทั้งยังช่วยให้ครูและผู้ปกครองสามารถนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการดังกล่าวไปปรับใช้ในโรงเรียนและที่บ้านต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีขึ้นและเหมาะสมตามวัย
๒. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างรวดเร็ว
๓. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบรายที่พัฒนาการล่าช้าไม่สามารถกระตุ้นได้ด้วยโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ ได้รับการส่งต่อและช่วยเหลือโดยเร็ว

๔. เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนที่สังกัดกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ๑๐๐%
๒. เด็กที่พัฒนาการล่าช้าหลังจากได้รับการกระตุ้นด้วย 3D Program แล้วมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
๓. เด็กที่พัฒนาการล่าช้าไม่สามารถกระตุ้นด้วยโปรแกรม 3D Program ได้ และได้รับการส่งต่อเพื่อค้นหาปัญหาและดำเนินการช่วยเหลือ ๑๐๐%

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

การพัฒนาโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กปฐมวัยที่สงสัยพัฒนาการล่าช้า เพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาการ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนและเสริมสร้างวินัยตนเองสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางบอน มีทฤษฎีดังนี้

๕.๑ SWOT Analysis

๕.๒ TOWS Matrix

๕.๓ PDCA

๕.๑ SWOT Analysis ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดของ

ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุข บางบอน สำนักอนามัย ต่อการกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย
๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเอง ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางบอน

	Helpful	Harmful
ปัจจัยภายใน (Internal)	<p>จุดแข็ง (Strengths):</p> <p>๑. ผู้จัดทำโครงการได้ผ่านการอบรม “หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น”</p> <p>๒. โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลทั้งหมด</p> <p>๙ โรงเรียน ให้ความร่วมมือในการคัดกรองพัฒนาการอย่างดี</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses):</p> <p>๑. ในหน่วยงานไม่มีนักจิตวิทยาคลินิก</p> <p>๒. ในทีมอนามัยโรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับภาระงานที่รับผิดชอบคือ พยาบาลวิชาชีพ ๑ คนและพนักงานรายวัน ๑ คนรับผิดชอบภาพรวมทั้งหมด ๑๙ โรงเรียน</p>
ปัจจัยภายนอก (External)	<p>โอกาส (Opportunities):</p> <p>๑. นโยบายก่อสร้างเสริมสุขภาพโดยกลุ่มงานสุขภาพจิต สำนักอนามัย ได้มีการจัดแผนปฏิบัติการเชิงรุก สำหรับการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๒. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุน</p> <p>๓. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ประเภทแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟน ทำให้ผู้จัดทำสามารถติดตามความคืบหน้าพัฒนาการของเด็กได้โดยการสื่อสารผ่านอุปกรณ์ดังกล่าว</p>	<p>อุปสรรค (Threats):</p> <p>๑. วันที่ทำการประเมินพัฒนาการ มีเด็กขาดเรียน ทำให้ต้องเข้าโรงเรียนหลายครั้ง จึงจะสามารถประเมินได้แล้วเสร็จ</p> <p>๒. ผู้ปกครองนักเรียน ไม่เห็นความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย</p> <p>๓. ผู้ปกครองขาดความร่วมมือในการกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก คิดว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข</p> <p>๔. ผู้ปกครองมักให้เด็กเล่นหรือใช้แท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนทำให้ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก</p>

๕.๒ TOWS Matrix เพื่อจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอก(External Factors) กับ ปัจจัยภายใน (Internal Factors) เพื่อสร้างกลยุทธ์ใหม่ พบว่าศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุขบางบอน มี จุดแข็ง Strengths : ๑. ผู้จัดทำโครงการได้ผ่านการอบรม “หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น” โอกาส (Opportunities) : ๑. นโยบายก่อสร้างเสริมสุขภาพโดยกลุ่มงานสุขภาพจิตสำนักอนามัยได้มีการจัดแผนปฏิบัติการเชิงรุก สำหรับการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยในพื้นที่ความรับผิดชอบ ดังนั้นเพื่อให้เด็กที่ผ่านการคัดกรองพัฒนาการแล้วพบว่าพัฒนาล่าช้าควรได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างรวดเร็วและเหมาะสมเพื่อให้มีพัฒนาการที่ปกติสมวัยหรือได้รับการส่งต่อเพื่อช่วยเหลือต่อไป

๕.๓ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก ๔ คำ ได้แก่

Plan คือ ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูล และกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้กิจการสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ขั้วโม่ง การทำงาน เงิน และเวลา

Do คือ ขั้นตอนการปฏิบัติการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจไว้หรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้

Check คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบว่า ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

Act คือ ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม จะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรกก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไร เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่ น่าจะเป็นไปได้ ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

เมื่อนำหลักการ PDCA Cycle มาประยุกต์ใช้ในการใช้โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการในเด็กปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้า เพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาการ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางบอน

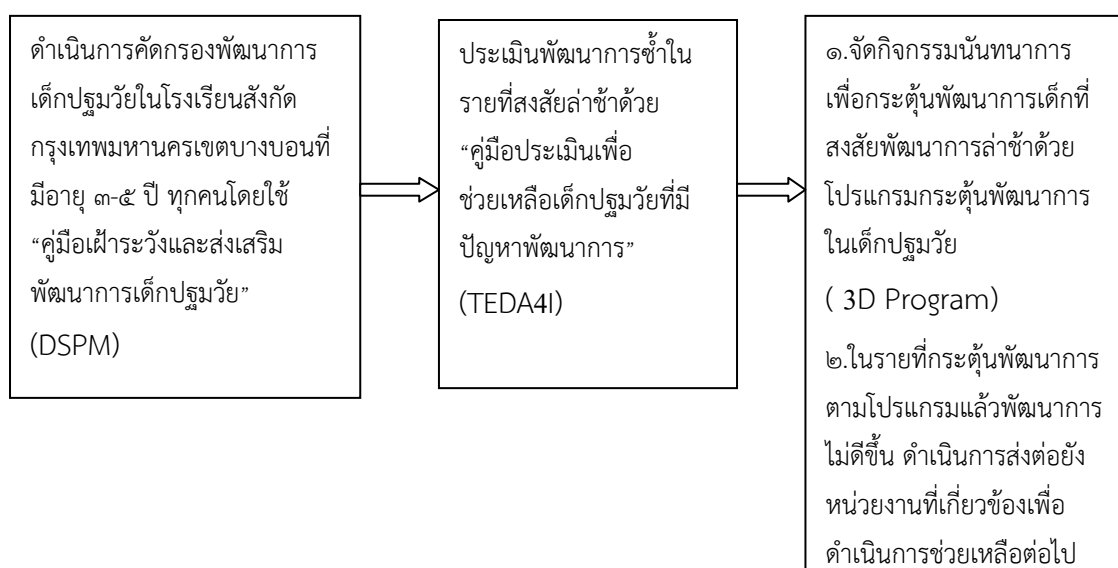
ตารางการทำ PDCA Cycle

Deming Cycle	Description
Plan 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียม เอกสาร ข้อมูลที่จำเป็นของนักเรียนปฐมวัยที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ และอุปกรณ์ต่างๆในการทำกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ - ปฏิบัติการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยแบบคัดกรอง DSPM ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอนตามแผนที่วางไว้ปฏิบัติการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าด้วยแบบคัดกรอง TEDA4I ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางบอนตามแผนที่วางไว้ - กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าในโรงเรียน

ตารางการทำ PDCA Cycle(ต่อ)

Deming Cycle	Description
<p>Plan</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอน - ประชุมทีมงานเพื่อซักซ้อมทำความเข้าใจร่วมกัน - ผู้ช่วยงานด้านสาธารณสุข ๒ คน เป็นผู้ช่วยในการคัดกรองพัฒนาการ, ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม กิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ - พยาบาลวิชาชีพ ๑ คน คัดกรองพัฒนาการ DSPM, TEDA4I, ผู้นำกลุ่มกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ - ผู้ช่วยงานด้านสาธารณสุข ๒ คน เป็นผู้ช่วยในการคัดกรองพัฒนาการ, ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม กิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ
<p>Do</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียม เอกสาร ข้อมูลที่จำเป็นของนักเรียนปฐมวัยที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ และอุปกรณ์ต่างๆในการทำกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ - ปฏิบัติการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยแบบคัดกรอง DSPM ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอนตามแผนที่วางไว้ปฏิบัติการคัดกรองพัฒนาการ เด็กปฐมวัยที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าด้วยแบบคัดกรอง TEDA4I ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอนตามแผนที่วางไว้ - ปฏิบัติการกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้าด้วย 3D Program
<p>Check</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความพร้อมของทีม/เอกสาร/เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม - มีผู้คอย Observe ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ - ซักซ้อมกับทีมเพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน
<p>Action</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบผลของการทำกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่พัฒนาการล่าช้าว่ามีส่วนใดติดขัดหรือไม่ราบรื่นหรือไม่ - บรรลุวัตถุประสงค์จัดทำมาตรฐานหรือแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ/หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์ข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณามองหาทาง เลือกรูปแบบหรือปรับกระบวนการในการทำกิจกรรม - นำเสนอต่อผู้บริหารถึงหนทางการปรับเปลี่ยนเพื่อให้การดำเนินการทำกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่พัฒนาการล่าช้าดำเนินการไปได้ด้วยดี - จัดทำแผนเพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ โครงการนี้ดำเนินการโดย ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุข บางบอน งานอนามัยโรงเรียนเพื่อคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยเชิงรุกซึ่งเป็นนโยบายของกองสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มงานสุขภาพจิตสำนักอนามัยมุ่งเน้นค้นหาปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้า เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ

ดำเนินการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion (DSPM) เพื่อประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่มีอายุในช่วง ๓-๕ ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด ๙ โรงเรียน โดยจะประเมินพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

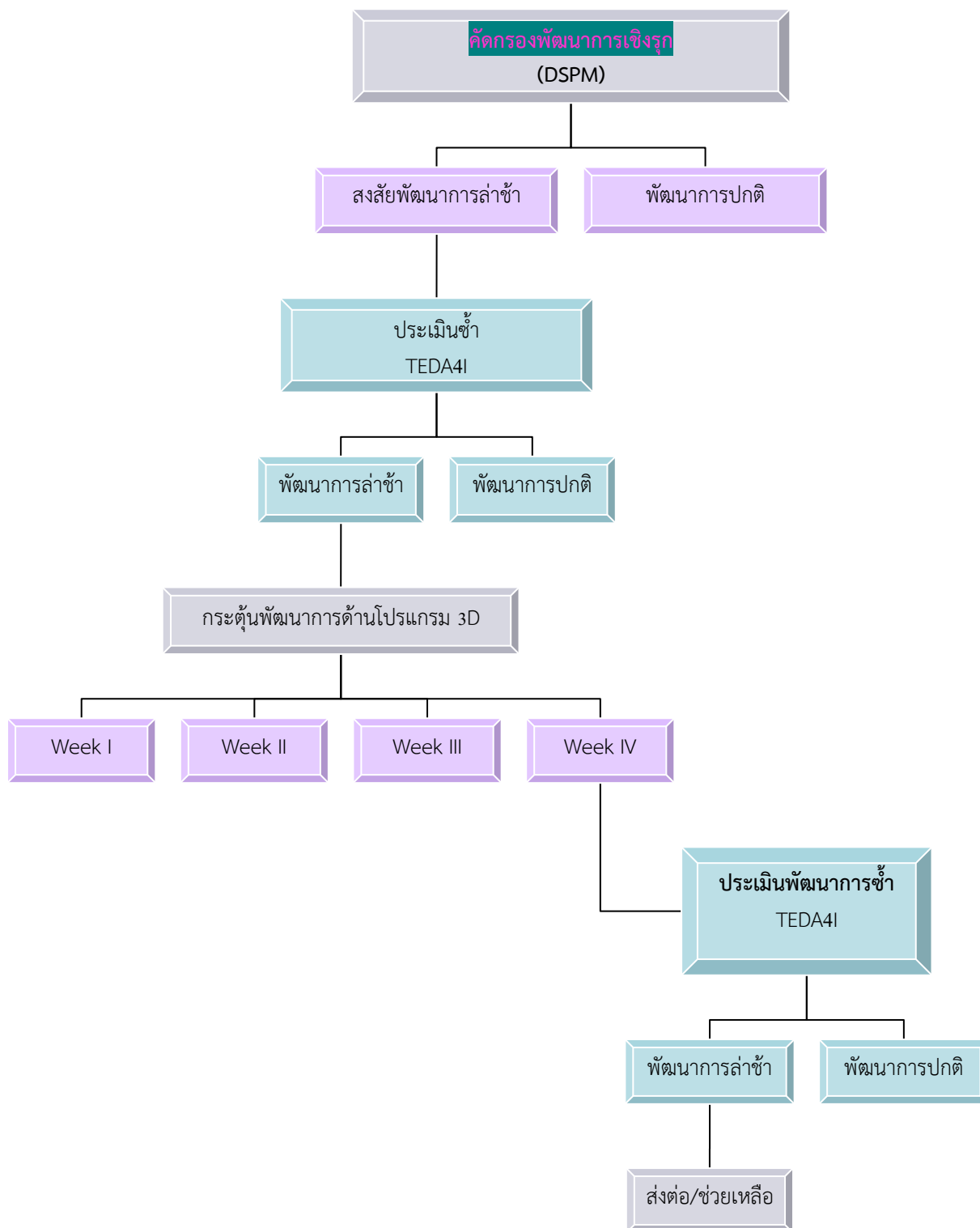
๑. Gross Motor (GM) หมายถึง พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
๒. Fine Motor (FM) หมายถึง พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา
๓. Receptive Language (RL) หมายถึง พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
๔. Expressive Language (EL) หมายถึง พัฒนาการด้านการใช้ภาษา
๕. Personal and Social (PS) หมายถึง พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม

โดยใช้ วัน เดือน ปี เกิดของเด็กในการคำนวณอายุเป็นเดือน เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบทักษะของเด็กว่าเหมาะสมตามช่วงวัยหรือไม่ หากพบสงสัยล่าช้า จะใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ Thai Early Developmental Assessment for Intervention (TEDA4I) เพื่อประเมินพัฒนาการเด็กที่สงสัยล่าช้าอีกครั้งหลังจากประเมินด้วย TEDA4I แล้วพบว่าเด็กมีปัญหาล่าช้า จะใช้โปรแกรมเพื่อกระตุ้นพัฒนาการจากนั้น ๑ เดือน จะประเมินเด็กซ้ำด้วย แบบประเมิน TEDA4I เพื่อดูว่าหลังจากใช้โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการแล้ว เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น หรือ เหมาะสมตามวัยหรือไม่ หากยังพบปัญหายังคงอยู่จึงดำเนินการส่งต่อภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงานเพื่อเด็กได้รับการช่วยเหลือต่อไป

ตารางแผนดำเนินงาน(ต่อ)

กิจกรรม/งานและขั้นตอนปฏิบัติ	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
<u>ขั้นตอนดำเนินการ(ต่อ)</u> - ใช้ 3D Program ในการ กระตุ้นพัฒนาการเด็ก ปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้า				↔								
- หลังจากกระตุ้นพัฒนาการ แล้ว ๑ เดือน ประเมิน พัฒนาการซ้ำด้วยคู่มือ (TEDA4I)					↔							
<u>ขั้นสรุปและประเมินผล</u> - ประเมินผลการดำเนินงาน					↔							
<u>โครงการ</u> - สรุปและรายงานผล โครงการ						↔						

แผนผังการปฏิบัติการคัดกรองพัฒนาการในการค้นหาเด็กปฐมวัยที่พัฒนาการล่าช้าเพื่อนำเข้าสู่โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ เพื่อเพิ่มศักยภาพพัฒนาการ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอน

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรม/งานและขั้นตอนปฏิบัติ	ระยะเวลาในการดำเนินการ
๑. ดำเนินการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ๙ โรงเรียน ด้วยแบบประเมินพัฒนาการ DSPM	เดือนพฤษภาคม – เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑
๒. ดำเนินการประเมินพัฒนาการซ้ำด้วยแบบประเมิน TEDA4I ในเด็กที่สงสัยล่าช้า	เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑
๓. กระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่สงสัยล่าช้าด้วย 3D Program ๔ สัปดาห์	เดือนสิงหาคม ๒๕๖๑
๔. ประเมินพัฒนาการซ้ำหลังจากใช้ 3D Program หลังจากใช้โปรแกรมแล้ว ๑ เดือน ด้วยแบบประเมิน TEDA4I	เดือนกันยายน ๒๕๖๑
๕. สรุปผลและติดตามช่วยเหลือ รายที่พัฒนาการล่าช้าไม่สามารถกระตุ้นพัฒนาการได้ดำเนินการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เดือนตุลาคม ๒๕๖๑

แผนการคัดกรองและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางบอน

ลำดับ	โรงเรียน	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
		DSPM	TE DA 4I	๓D Pro	TE DA 4I	Refer	รายงานผล						
๑.	คงไคร้ตอุทิศ	↔		↔	↔	↔	↔	↔				} ปิด เทอม	} ปิด เทอม
๒.	พรหมราชบุรี รังสรรค์	↔		↔	↔	↔	↔	↔					
๓.	วัดบางบอน	↔		↔	↔	↔	↔	↔					
๔.	สถานี พรหมแดน	↔		↔	↔	↔	↔	↔					
๕.	บ้านนายเหรียญ		↔	↔	↔	↔	↔	↔					
๖.	บ้านนายสี		↔	↔	↔	↔	↔	↔					
๗.	พระยามนธาตุ ราชศรีพิจิตร		↔	↔	↔	↔	↔	↔					
๘.	วัดนินสุขาราม		↔	↔	↔	↔	↔	↔					
๙.	บ้านนายผล		↔	↔	↔	↔	↔	↔					

๘. งบประมาณ

การใช้งบประมาณในการทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน(บาท)	หมายเหตุ
๑.	อุปกรณ์ในการประดิษฐ์อุปกรณ์	๒๐๐	
๒.	อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	๗๐๐	
๓.	รางวัล / ขนม	๔๐๐	
๔.	กระดานไวท์บอร์ด	๓๘๐	
๕	ปากกาเขียนกระดานไวท์บอร์ด	๔๐	
๖	เบ็ดเตล็ด	๒๐๐	
	รวมเป็นเงินทั้งหมด	๑,๙๒๐	

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ
๑. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีขึ้นและเหมาะสมตามวัย	- เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยร้อยละ ๗	-โปรแกรม กระตุ้น พัฒนาการ (3D Program)
๒. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการ กระตุ้นพัฒนาการอย่างรวดเร็ว	- เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่สงสัยพัฒนาการ ล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ ภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากที่ ประเมินพัฒนาการด้วย TEDA4I	-โปรแกรม กระตุ้น พัฒนาการ (3D Program)
๓. เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียน กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ รายที่พัฒนาการล่าช้าไม่สามารถกระตุ้นได้ ด้วยโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ ได้รับการ ส่งต่อและช่วยเหลือโดยเร็ว	- เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่สงสัยพัฒนาการ ล่าช้าภายหลังได้รับการกระตุ้น พัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน แล้ว พัฒนาการไม่ดีขึ้นได้รับการส่งต่อ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ ๑๐๐%	- แบบส่งต่อ
<u>เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output)</u> ๑. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่พัฒนาการล่าช้าหลังจากได้รับการกระตุ้นพัฒนาการแล้วมี พัฒนาการดีขึ้น	-เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางบอนได้รับการ คัดกรองพัฒนาการ -เด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการ ประเมินพัฒนาการ ซ้ำ -เด็กที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการ กระตุ้นพัฒนาการและประเมิน พัฒนาการซ้ำ	-DSPM -TEDA4I -3D Program -TEDA4I
<u>เป้าหมายเชิงคุณภาพ (Outcome)</u> ๑. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางบอนที่พัฒนาการ ล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทุกคน	-เด็กที่พัฒนาการซ้ำมีจำนวนลดลง	-TEDA4I

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการทำกิจกรรม โดยการหารือกับผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบหรือครูประจำชั้นถึงความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อป้องกันอุปสรรคดังต่อไปนี้

๑๐.๑.๑ สถานที่ไม่เหมาะสมทำให้การกระตุ้นพัฒนาการไม่มีประสิทธิภาพ

๑๐.๑.๒ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายขาดเรียนในวันกระตุ้นพัฒนาการทำให้คัดกรองพัฒนาการไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

๑๐.๑.๓ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายขาดเรียนในวันกระตุ้นพัฒนาการทำให้เด็กได้รับการกระตุ้นพัฒนาการไม่ครบตามจำนวนครั้งที่กำหนด

๑๐.๑.๔ ครูประจำชั้นไม่เห็นความสำคัญของพัฒนาการทำให้ไม่ช่วยกระตุ้นเด็กในห้องเรียน

๑๐.๒ แนะนำให้ครูผู้รับผิดชอบ/ครูประจำชั้น เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกระตุ้นพัฒนาการด้วยทุกครั้ง เพื่อที่จะสังเกตพัฒนาการของเด็กได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมเพื่อที่จะพัฒนาจนทำได้เอง

๑๐.๓ ปรีกษาผู้บริหารศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๕ รักษาสุข บางบอน ในการรับนักจิตวิทยาคลินิก เพื่อช่วยเปลี่ยนผลัดในการทำกิจกรรม ในกรณีที่ผู้จัดทำติดภารกิจ เพื่อที่จะให้เด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องครบตามแผนที่วางไว้

ภาคผนวก

นียมคำศัพท์

๑. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๓-๕ ปี ซึ่งเป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต สามารถพึ่งตนเองได้บ้างแล้ว ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางบอน

๒. สงสัยพัฒนาการล่าช้า หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าลำดับขั้นพัฒนาการปกติตามช่วงอายุของเด็ก โดยที่เด็กอาจจะมีพัฒนาการล่าช้าด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งด้านก็ได้ในด้านหลักของพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน คือ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว, พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา, พัฒนาการด้านการใช้ภาษา, พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมหลังจากการคัดกรองด้วย คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

๓. พัฒนาการล่าช้า หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าลำดับขั้นพัฒนาการปกติตามช่วงอายุของเด็ก โดยที่เด็กอาจจะมีพัฒนาการล่าช้าด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งด้านก็ได้ในด้านหลักของพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน คือ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว, พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา, พัฒนาการด้านการใช้ภาษา, พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม หลังจากการคัดกรองด้วย คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

๔. วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคม โดยเกิดจากความสำนึกขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก หรือภายในมาเป็นอุปสรรค ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้

๕. DSPM หมายถึง คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

๖. TEDA4I หมายถึง คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

๗. 3D Program หมายถึง โปรแกรมกิจกรรมนันทนาการในการกระตุ้นพัฒนาการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ๕ ด้านและเสริมสร้างวินัยตนเองในเด็กปฐมวัย (Stimulate Development And Stimulate Discipline to Develop the Development)

โปรแกรมสำหรับเด็ก อายุ ๓-๔ ปี

โปรแกรมการจัดกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ ๓-๔ ปี จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าให้มีพัฒนาการในด้านต่างๆดีขึ้น โดยฝึกพร้อมกับเด็กที่มีพัฒนาการปกติ เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่าง และส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือกันในกลุ่มของเด็ก อีกทั้งมุ่งกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย ๕ ด้านให้สมวัยรวมไปถึงการเสริมสร้างวินัยตนเองเพื่อให้สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความรู้สึกมองเห็นคุณค่าในการปฏิบัติด้วยตนเองมิใช่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือการบังคับ ในการกระตุ้นพัฒนาการยึดหลักทักษะดังนี้

๑. การเคลื่อนไหว GM

- เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้เอง
- ยืนขาเดียวได้นาน ๓ วินาที

๒. กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา FM

- จับคู่รูปภาพ ๔ ภาพ
- ร้อยลูกปัดขนาดเล็ก

- วิ่งอ้อมสิ่งกีดขวาง
 - วิ่งไปข้างหน้า
 - เดินบนเส้นตรง
 - กระโดดไปข้างหน้า และถอยหลัง
๓. ความเข้าใจภาษา **RL**
- เลือกวัตถุขนาดเล็ก-ใหญ่
 - ทำตามคำสั่ง ๒ คำสั่ง
 - เลือกรูป ชาย - หญิง
 - เลือกภาพ แสดงสีหน้า
๔. การใช้ภาษา **EL**
- ลอกวงกลม
 - แยกรูปทรงเรขาคณิต
 - ตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยม
 - วางก้อนไม้ ๕ ก้อน
 - พูดเป็นประโยครู้เรื่อง
 - ร้องเพลง
 - บอกประโยชน์สิ่งของ
 - พูดอย่างน้อย ๓ คำ (ประโยคบอกเล่า/สี)
๕. การช่วยเหลือตนเองและสังคม **PS**
- ทำตามกฎกติกากลุ่มได้
 - แปร่งฟันผู้ใหญ่ช่วย

โปรแกรม สำหรับเด็ก อายุ ๔.๑-๕ ปี

โปรแกรมการจัดกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ ๔.๑-๕ ปี จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าให้มีพัฒนาการในด้านต่างๆดีขึ้น โดยฝึกพร้อมกับเด็กที่มีพัฒนาการปกติเพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่าง และส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือกันในกลุ่มของเด็ก อีกทั้งมุ่งกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย ๕ ด้านให้สมวัยรวมไปถึงการเสริมสร้างวินัยตนเอง เพื่อให้สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความรู้สึกมองเห็นคุณค่าในการปฏิบัติด้วยตนเองมิใช่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือการบังคับ ในการกระตุ้นพัฒนาการยึดหลักทักษะดังนี้

๑. การเคลื่อนไหว **GM**
 - เดินบนเส้นตรงได้ ๓ เมตร
 - ขวางลูกบอลลงตะกร้า
 - วิ่งเตะลูกบอลได้เอง
 - กระโดดขาเดียว
 - โยนรับลูกบอล
๒. กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา **FM**
 - ซี่ส่วนที่หายไป
 - เรียงก้อนไม้ ๕ ก้อนที่มีขนาดต่างกัน
 - ประกอบรูปภาพ ๘ ส่วน
 - วาดรูปคน ๓ ส่วน
 - จับดินสอได้ถูก
๓. ความเข้าใจภาษา **RL**
 - เลือกรูปแสดงสีหน้า
 - วางวัตถุตามคำสั่ง หน้า หลัง บน ล่าง
 - เลือกวัตถุ ๔ ประเภท
 - เลือกสีตามคำสั่ง ๘ สี
๔. การใช้ภาษา **EL**
 - พูดคำที่มีความหมายตรงข้าม
 - ตอบคำถามได้ถูกต้อง เช่น ร้อน ไม่สบาย หิว จะทำอะไร
 - พูดเล่าได้ว่า ทำอะไรมา
๕. การช่วยเหลือตนเองและสังคม **PS**
 - รู้จักขอโทษ
 - ใส่เสื้อผ้าได้
 - ใส่เสื้อและติดกระดุม

กลุ่มเป้าหมายเด็กปฐมวัย อายุ ๓-๕ ปี

ลักษณะผู้ร่วมกลุ่มกิจกรรม

๑. เด็กปฐมวัยอายุ ๓-๕ ปีที่คัดกรองพัฒนาการด้วย TEDA4I แล้วมีพัฒนาการล่าช้าในด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกๆด้าน

๒. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ ไม่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว

๓. เด็กไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ให้ความร่วมมือในการเข้ากลุ่ม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างทักษะการเข้าสังคมการสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในกลุ่มและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

๒. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการ ๕ ด้าน

๓. เพื่อให้เด็กรู้จักการรอคอย เรียนรู้การทำตามกฎกติกาในกลุ่ม

๔. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

๕. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

๖. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการสังเกต

๗. เพื่อฝึกการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๘. เพื่อฝึกวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินงานกิจกรรม

๑. ชั้นเตรียมการ

๑.๑. ประเมินปัญหาพัฒนาการและความต้องการของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย

๑.๒. สังเกตการณ์การมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กและการสอบถามจากครูพี่เลี้ยง/ครูประจำชั้นหรือผู้ปกครอง เพื่อวางแผนการทำกิจกรรม

๑.๓. ทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้อง ประชุมกลุ่ม เพื่อออกแบบกิจกรรม ให้สอดคล้องกับปัญหาและการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยไม่ให้เกิดความเสียหายจากการได้รับอุบัติเหตุหรืออันตรายจากการทำกิจกรรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ภายในทีม เพื่อวางแผนการทำกิจกรรมกลุ่ม

๑.๔. เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมกลุ่มนันทนาการให้พร้อม โดยจัดสถานที่ให้มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก และไม่มีเสียง

๒. ชั้นดำเนินการ

๒.๑. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส สนทนาเรื่องทั่วไป เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความผ่อนคลาย จากนั้นแนะนำตัวเองบอกขอบเขตหน้าที่ หลังจากนั้นให้สมาชิกในทีมแนะนำตัวทุกคนตามลำดับผู้ช่วยผู้นำกลุ่มและสมาชิกทีมทำการสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายและประเมินผลเป็นรายบุคคล

๒.๒. ผู้นำกลุ่มบอกวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้

๒.๓. ผู้นำกลุ่มชี้แจงระยะเวลาในการทำกลุ่มและกิจกรรมในการทำกลุ่มพอสังเขป

๒.๔. เริ่มดำเนินการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ละลายพฤติกรรม

-เปิดเพลงดอกไม้บานแล้วทำท่าประกอบโดยผู้นำกลุ่มเป็นผู้นำเด็กทุกคนนั่งแล้วทำตาม จากนั้นเริ่มเปิดเพลงรอบที่ ๒ แล้วทำท่าประกอบเพลงไปพร้อมๆกัน

-เปิดเพลง Chicken Dance ทำท่าประกอบโดยผู้นำกลุ่มเป็นผู้นำ เด็กทุกคนยืนแล้วทำตาม จากนั้นเปิดเพลงรอบที่ ๒ แล้วทำท่าประกอบเพลงไปพร้อมๆกัน

กิจกรรมที่ ๒ ตามล่าหากลุ่ม

- วิธีเล่นเกมส์ตามล่าหากลุ่มโดยแจกแผ่น Future board รูปเลขาคณิตให้เด็กคนละ ๑ ชิ้น จากนั้นให้เด็กวิ่งหากลุ่มที่ได้รูปเลขาคณิตเหมือนกันกลุ่มไหนครบก่อนนั่งลง

กิจกรรมที่ ๓ สร้างวินัยกันเถอะ

- กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนแนะนำตนเองและช่วยกันเสนอข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการทำกิจกรรม

กิจกรรมนันทนาการเด็กปฐมวัย ๓-๔ ปี

๑. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๑ สีหน้าของฉัน
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตวิธีการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

๒. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๒ ปิงปองผ่านด่าน
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตวิธีการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

๓. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๓ ท่วงสลับบอล
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

กิจกรรมนันทนาการเด็กปฐมวัย ๔-๕ ปี

๑. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๑ ใบหน้าของฉัน
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตวิธีการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

๒. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๒ แยกแกลกสนุก
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตวิธีการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

๓. ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้นำกลุ่มดำเนินกิจกรรมย่อยที่ ๓ ใส่เสื้อผ้ากันหนาว
โดยผู้นำกลุ่มแนะนำเกมส์ วิธีการเล่น และสาธิตการเล่น จากนั้นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มบอกกติกาในการเล่น

๓. ชั้นสรุป

๓.๑. ผู้นำกลุ่มสรุปคะแนน กล่าวชมเชยทีมที่ชนะและให้กำลังใจทีมแพ้
๓.๒. ผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลแสดงความคิดเห็นรายบุคคลในด้านความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้

๓.๓. ผู้ช่วยผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้

๓.๔. ผู้นำกลุ่มให้แรงเสริมทางบวกกับผู้ปกครอง/ผู้ดูแลในเรื่องของกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

๓.๕. ก่อนปิดกลุ่มนันทนาการ ผู้ช่วยผู้นำกลุ่มและสมาชิกในทีมทุกคนนำเต้น chicken dance พร้อม กระตุ้นให้เด็กและผู้ปกครอง/ผู้ดูแลร่วมสนุกกัน

๓.๖. ผู้นำกลุ่มกล่าวขอบคุณและปิดกลุ่มนันทนาการ

๓.๗. แจกขนมและน้ำให้เด็กทุกคนที่ร่วมกิจกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับในการทำกิจกรรม

๑. ได้รับความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๒. ได้ฝึกสมาธิและได้สังเกต
๓. ได้ฝึกการรอคอย การทำตามกติกากลุ่ม
๔. ได้ฝึกการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ การทรงตัว การทำงานที่สัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย
๕. ได้เรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม
๖. ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ร่วมกัน
๗. ได้กระตุ้นพัฒนาการทั้ง ๕ ด้าน
๘. ฝึกการทำตามกฎกติกา มารยาทมากขึ้น
๙. ฝึกการมีวินัยในตนเอง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมเอง และได้ร่วมกิจกรรมทุกคน
๒. สถานที่ทำกิจกรรมค่อนข้างคับแคบ เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๓. การแบ่งกลุ่มเด็ก ควรคำนึงถึงศักยภาพของเด็ก ไม่ควรแบ่งเด็กที่มีความสามารถใกล้เคียงอยู่กลุ่มเดียวกัน ควรกระจายกลุ่มให้กลุ่มมีสมาชิกที่มีความสามารถหลากหลายอยู่ด้วยกันควรจัดให้มีกิจกรรม
๔. ควรจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครอง/ครูประจำชั้น สามารถร่วมกับบุตรหลาน/นักเรียน ได้ด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กได้เกิดความสามัคคีกันในครอบครัวและเพื่อเป็นการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนอีกด้วย